

# DRAPPELUL

Săptămânal independent



ABONAMENTE:

Un an 200.—  
Pt. bănci, industriei, toate inst. part. și publ. 1000.—

Director:

VASILE I. OSTOIA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

ARAD, STR. POPA ION RUSU Nr. 3. Tel. 1901

## Fereste-ne Doamne de înfumurați

Cât de mare pericol pentru scumpa noastră țară este comunismul, totată de primejdios este omul inchipuit pentru societatea de azi, despre care fapt — durere — nu își dau toți seama.

Mulți naivi cred, că fericirea poate să fie acaparată printr-o comunizare a bunului, prin dispariția proprietății individuale și prin dărâmarea bisericii.

Cu toate că această idee este foarte greșită, totuși a câștigat aderenți în Franța, Spania, — și mulțumită conducătorilor țării, — foarte puțini la noi.

E înfiorător cum se luptă în Spania, omorându-se unul pe altul în acest război civil îngrozitor, ducând o luptă pe viață și moarte, între stânga și dreapta, cu toate că această țară, care prin minune n'a luat parte la războiul mondial, astăzi este plină de ruine, cadavre și jale, distrugându-și totodată și muzica superbă, pe care nu credem că ar eista om, care să n'o cunoască, sau să nu fi avut ocazie în viața ascultând-o la radio, și s'o admire.

Păcat, dar n'ai cui o spune, iar cei în drept, dacă există intradevăr, n'au putut afla nici până în prezent măsurile, sau mai bine zis ho-

tărările necesare pentru înfrânarea măcelului barbar, care bănuie de doi ani în Spania...

Este firesc, că poporul nostru conștient, — care reprezintă 90 la sută din populația noastră, — nu va intra niciodată în ghiarele comunismului și nu se va lăsa indus în eroare de către propagandiștii teroarei roșii.

Totată de detestabil este omul infumurat aparținând ori cărei categorii sociale.

Să începem cu gazetarii, fiind cei mai apropiați de noi. Gazetarul care, — afară de a fi gazetar, este și funcționar public orișunde, — a delapidat banii publici și din toleranța, sau eventual complicitatea superiorului n'a fost dat pe mâna justiției, mai poate fi chemat a face morală opiniei publice?

Sau gazetarul care face pe marele român și moralist, dar s'a sustras dela datoria față de Patria care-l nutrește, — indiferent sub ce motiv, — mai are dreptul de a face morală opiniei publice?

Dar persoana cu deranj mintal, poate face pe gazetarul?

Oare pedagogul alungat din învățământ pentru diferite chestiuni, nu totmai onorabile, — dealtfel și acum își face de cap ridicând bani

dela chelner pentru a furniza lemne de foc, dar furnizarea, nici după doi ani, adică nici până azi nu s'a efectuat, — mai poate face pe gazetarul moralist?

Politicianul care sfidând tot ce este sfânt și moral, făcându-și în scurt timp, — nu știe pe ce cale, — avere fantastică, înbătându-se de puterea banului, urcându-se fumul la creier, are obrazul de a-și bate joc în public, de sărmanul cetățean suferind, rămas sărac dar cinstit, mai are dreptul de a face și pe moralistul?

Dar avocatul, incredințat cu apărarea unei cauze, care se vinde adversarului, sau incredințându-l să-ți procure bani, — să presupunem pe bijuterii, — angajează obiectele în gaj pentru o sumă, din care își reține absolut ilegal și dela sine putere jumătate, își decontează diferite spese și deplasări inexistente, iar obiectele amantate în cele din urmă se pierd fiind neglijent și inconștient faimosul avocat, mai are dreptul de a face uz de drepturile diplomei și în caz de proces să-ți facă morală acest individ?

Doamne, fereste-ne de comunisți, infumurați și de moralisții!...

VASILE I. OSTOIA

## Combaterea doctrinei revizioniste

Vecinii noștri revizionisți, dela Apus, după cum se știe, se pricep minunat să-și facă reclamă și propagandă în străinătate. Propaganda revizionistă ungară, care a luat proporții, este înzestrată cu o fantezie bogată în ceea ce privește schimonosirea faptelor și stărilor adevărate.

Datorită unei false și meschine propagande, întreținută prin cele mai avilite mijloace ale unui arsenal complex, suntem arătați peste hotare ca cea mai asupritoare țară a minorităților. Nu se știe a ne pune într-o postură de adevărați călăi ai ungarilor, pentru a ne crea o atmosferă nefavorabilă peste graniță și pe care ei o exploatează în favorul tezei revizioniste. Deși doctrina revizionistă nu e altceva decât o campanie șicanatoare.

Iar ceea ce privește asupra minorităților, este cea mai perfidă acuzație la adresa noastră, căci ungarilor nici la ei acasă nu le-ar merge așa de bine și n'ar putea avea mai multe drepturi decât la noi. Dar fiindcă Budapesta dela o zi la alta schimbă metodele de ademenire, acum caută pe toate căile să

determine pe literații minoritari din statele successorale să revină la isvoarele unității de rasă și pentru ajungerea scopului, mulți dintre ei au fost onorați cu diferite premii literare și li se acordă acolo pe toate liniile avantaje excesive.

Deși ospitalitatea și îngăduința noastră este proverbială, dese vizite ale confrăților noștri minoritari la Budapesta, unde sunt influențați asupra orientării în labirintul politicii internaționale, constituiesc un avestiment că nu este suficient ca numai noi, interesatii să cunoaștem adevărul de la noi, ci trebuie să-l colportăm și în străinătate.

La propaganda lor revizionistă, de minciuni roman-

tice, trebuie să răspundem cu o contrapropagandă serioasă și obiectivă, desvelind mașinațiunile meschine și prezentându-le în toată goliiciunea lor, în fața opiniei publice mondiale.

Asta nu de alceva, dar ca să combatem doctrina revizionistă, în cadrul căreia niște desperați cari și-au pierdut busola corabiei lor sufletești, fiind luată de aplele turburi, involburate și înșelătoare ale marxismului, dar făcând parte și din garda revizionistă, ne-au schițat ca reprezentanții celei mai hidoase inchipuirii mitologice și să arătăm adevărul, toleranța noastră față de minoritari care depășește limita din oricare altă țară.

A. Anos

## Până unde merge obrăznicia...

După cât se știe ilustrul nostru primar, d. dr. Romulus Coțoiu, care fiind în concediu se află la Karlsbad cu soția dsale care are nevoie de un tratament medical, deci fiind absent din Arad, loja dsale dela Teatrul

de vară este în continuu ocupată de către medicul dr. Kerpel și soția numitului. Cu ce drept?

Iată până unde duce nerușnarea și impertinența ..danielor.

HORTICULTORUL

## Demnele instituții dela frontieră

### Scoala normală dela Șimleul Silvaniei

Străduințele distinsului corp didactic, măiestrit condus de dna directoare Cornelia Petrișin, dă din zi în zi tot mai strălucite rezultate didactice și sociale

### Un remarcabil focar de românească afirmare II.

Apoi, din totalul de 197 eleve înscrise, au fost clasificate 192, dintre cari sunt 131 promovate (68,23 la sută), 39 corigente (20,31 la sută) și 22 repetente, (11,46 la sută), cifre cari vorbesc prin ele însăși, fără a mai fi necesare și alte comentarii.

La fel, corpul didactic este compus 90 la sută din profesoare titulare, după cum urmează: dna Cornelia Petrișin, directoare și profesoară de istorie, dra dr. Elena Margareta Popovici, profesoară de limba română, dra Filoftea Pavelescu profesoară de geografie, dra Emilia Cupcea, profesoară de științe naturale, dra Marieta Bodeanu, profesoară de limba română, dra Emilia Stoicescu, profesoară de pedagogie, dra Iulia Șevici, profesoară de limba franceză, dna Victoria Popovici, profesoară de fizico chimie, Sf. Sa Părintele Alexandru Băieșanu, profesor de religie ortodoxă, Sf. Sa Părintele Andrei Plaian, profesor de religie greco-catolică, dr. Nicolae Cotoiu, profesor de igienă, dra Viorela Popa, profesoară de muzică, dra Virginia Fodor, profesoară de lucruri de mână, dra Elisabeta Ionescu, profesoară de educație fizică, dra Maria Hetcon, profesoară de gospodărie, dra Verdeată Lulu Zamfira, profesoară de țesătorie, dna Letiția Munteanu, profesoară de desen și calligrafie, la școala de aplicație fiind dna Ecaterina Besoiu, născută Jalea și dra Jenica Urgur, iar secretară-contabilă dra Elvira Olteanu, licențiată a Academiei de înalte studii comerciale și industriale din Cluj.

Internatul acestei școli model este măiestrit condus de dra Cornelia de Edely, verșoara dlui dr. Iuliu Maniu și o adevărată mamă bu-

nă, un veritabil inger protector pentru elevele cari găesc orând în dsa o sfătuitoare grijă, o alinătoare a tuturor dorințelor și năzuințelor lor, dar și o înverșunată adversară a acelora care se înfrățesc cu orice soi de abateri, fiind mai cu seamă, o tot mai nepotolită contrară a tot ceea ce ungeresc. Intre colaboratoarele dsale de frunte notăm pe drele Liva Lazări și Margareta Popa, licențiate și Florica Moise, inv. cond., cari îndeplinesc rolul de pedagoage și dra Lucreția Pop, economă.

Tot așa, comitetul școlar este fericit completat — menționăm acest lucru pentru modul onorabil și tot mai consistent, în care funcționează — dnii: P. S. Sa Părintele Petru Cupcea, Vicarul episcopesc al clasicului județ Sălaj, președinte și dnii Rinea Ioan, profesor pensionar Ican Fathi, directorul școlii primare de stat, Letiția Munteanu, profesoară, Sf. Sa Părintele Plaian și Aurel Nedelescu, agronom, membrii, casieră fiind dra Cornelia de Erdely, iar secretară dna Cornelia Petrișin, directoarea școlii.

### Problema construirii unui nou local

Preocupările febrile ale comitetului școlar sunt concentrate în jurul construirii unui nou local, pentru atingerea cărui scop, datorită neobositelor străduinți ale dlui profesor dr. Emil Lobonțiu, președintele organizației județene a partidului național-liberal din Sălaj, ministerul educației naționale a înscris în bugetul anului financiar în curs suma de 2.000.000 lei.

(Continuare în numărul viitor).  
Horia I. Gheorghită

## Fapta laudabilă a domnului prefect dr. Ion Groza și a președintelui Camerei de agricultură din Arad, d. dr. Adam Iancu

Românii din colonia Șofronea, în dorința de a avea o biserică, au făcut numeroase intervenții la cei în drept, pentru a-i ajuta să traducă dorința lor modestă în fapt.

Apelul lansat de credincioșii din Șofronea a fost înțeles de către d. dr. Ion Groza, prefectul județului Arad, care a donat suma de 20 mii lei, pentru acest frumos scop iar d. dr. Adam Iancu, președintele Camerei de Agricultură din Arad, care la fel a înțeles cuvântul chemării și fiind tot între primii, a donat pentru ridicarea bisericii din Șofronea suma de 10

mii lei. Această faptă frumoasă a celor doi inimoși fruntași ai județului Arad, ar trebui să găsească răsunet în formă de ajutor și la societățile de binefacere.

### 18 ani dela ocuparea Budapestei

Miercuri 4 August se împlinesc 18 ani dela ocuparea Budapestei de către armata română. Aniversarea va avea loc la Biserica Mihai Vodă (Arhivele Statului), unde în prezența autorităților civile și militare și a Asociațiilor de Fosti Luptători, se va oficia un Te-Deum.

# Informațiuni

**TOKIO.** — Schimbarea atmosferei se rennarează aici, cu privire la situația din nordul Chinei. Oamenii de stat japonezi ar întrevădea dificultatea de a localiza conflictul chino-japonez la nordul Chinei în cazul când s'ar începe ostilitățile. Se crede, că se vor face toate sforțările pentru a se ajunge la o rezolvare pe cale amicală.

**VALENCIA.** — Un tren s'a ciocnit cu un camion militar la o trecere de nivel în apropiere de Scienza, în provincia Murcia. Sunt 20 de morți și 90 răniți dintre cari roze se află în stare disperată.

**PARIS.** — Delbos, ministru de externe a primit spre seară pe Wellington Koy, ambasadorul Chinei. Plecând dela Quai D'Orsay, ambasadorul chinez a declarat reprezentantului Havas: „Guvernul Chinei a notificat puterilor că nu va recunoaște niciun aranjament impus de japonezi, autorităților locale din nordul Chinei, fără aprobarea sa.

**PRAGA.** — Se confirmă oficial hotărîrea luată în unanimitate de guvernul cehoslovac de a demisiona în bloc. Hotărîrea se datorește neînțelegerilor intervenite în sânul guvernului pe chestiunea fixării prețului la grâu și la pâine.

D. Beneș, președintele republicii s'a înapoiat ieri dimineață din vizita sa în Belgia și a primit imediat pe d. Milan Hodza care i-a remis demisia cabinetului.

**BELGRAD.** — Uniunea radicală iugoslavă a exclus din partid pe deputații Janici și Lazarevici, cari în comisia Scupcineci au votat contra ratificării concordatului cu Vaticanul.

**VIENA.** — Tribunalul s'a pronunțat ieri în procesul Bosel. Renunțatul bancher a fost condamnat la 18 luni închisoarea grea. Avocatul David a fost condamnat la un an, iar contabilul lui Bosel, la o lună închisoare.

## BUCUREȘTI

Eri după terminarea examenului de sfârșit de an, Marele Voevod Mihai, împreună cu colegii de clasă s'a dus cu automobilul în pelerinaj la cimitirul Sf. Vineri, unde au depus jerbe de flori pe mormântul elevului Mavrus, fostul coleg de clasă.

În ședința Consiliului de Administrație al CFR, care s'a ținut ieri la Brașov, s'au soluționat toate problemele privind lucrările de interes economic și apărarea națională.

Consiliul de administrație a votat și un fond de 160 milioane, pentru a comanda vagoane de călători. Vagoanele vor fi construite după cele mai moderne modele.

Autoritățile publice au luat vacanță de ieri la prânz până Miercuri la 16, Marți 20 crt. fiind Sf. Ilie, iar Luni făcându-se punte.

Banca Națională a României aduce la cunoștința generală că, potrivit art. 3 din statutele sale, a hotărît să pună în circulație un nou tip de bilete de 1000 lei. Punerea în circulație se va face la 1 August 1937.

## ARAD

Gimnaziul Iosif Vulcan din Arad a fost transformat în gimnaziu comercial și unificat cu liceul comercial din localitate.

În legătură cu această nouă situație a școlilor secundare din Arad, ținem să precizăm că dintre cele

teoretice avute până în prezent în localitate, pentru viitor ne rămâne liceul Moise Nicoră, iar în imediata apropiere în comuna Aradul Nou, recent înființata secție română de pe lângă gimnaziul german de stat.

Între evenimentele de modă din acest sezon magazinul dlui I. MOTIU din Piața Avram Iancu, colț cu str. Meșterilor a fost cel mai de seamă prin selecțiunea cea mai perfectă a mărfurilor din moda bărbătească și de dame, unde s'au cumpărat cele mai frumoase exemplare din stofele și mătăsurile purtate de elita arădană. Simpativul negustor român, d. Iuliu Motiu s'a dovedit a fi un negustor cu experiență vastă și cu un gust foarte rafinat, prin care știe să atragă în special interesul cucoanelor și a fetelor elegante. Un alt avantaj care-l favorizează e faptul, că procură marfa din prima sursă, dela fabrică, și o vinde cu un profit minimal.

Meseriașii și muncitorii CFR din stația Arad, au ținut o întrunire, sub președinția dlui Pintilie Nica. Dsa a arătat nouile șicane la care sunt supuși muncitorii de către conducătorii atelierelor. Între altele, spune că nu se respectă prețurile de cronometraj, apoi muncitorii au fost obligați să lucreze la construirea unei cabane sportive fără nici o plată.

## TIMIȘOARA

În ultima ședință a comitetului Astrei bănățene, s'a luat hotărîrea ca Adunarea Generală a regionalei să se țină în zilele de 11, 12 și 13 Septembrie.

În urma unei recente hotărîri a comitetului Camerei de muncă a Banatului s'a pus sechestru, în ziua de 11 Iulie, pe averea fostei corporații a meseriașilor din Timișoara.

## ORADEA

Poliția a arestat, pentru furt de bani o fată de 17 ani, fără ocupație și fără domiciliu stabil.

În vederea alegerilor județene, d. Tiberiu Moșoiu, subsecretar de stat la domeni, șeful organizației liberale din Bihor, a vizitat mai multe comune din județul nostru, printre care comunele Tileagd, Alejd, Borod, etc.

La Borod, dsa a primit delegațiile a 20 de comune bihorene, care au prezentat doleanțele comunelor ce le reprezintă.

Bătrânul Iosif Naghi, de 71 ani, domiciliat în str. Furtunii 6, mergând pe str. Brătianu, cu două stropitoare de vie în mână, a încetat din viață subit.

## SATU-MARE

La prefectura județului a sosit o adresă dela ministrul sănătății publice, prin care se anunță că s'au aprobat 500 mii lei pentru terminarea dispensariilor în construcție în județ și 50 mii lei pentru crearea unei băi populare.

D. dr. Octavian Ardelean, prefectul județului Satu Mare, a dispus formarea unei comisii care va studia lucrările și grăbirea terminării lor.

Tot această comisie va hotărî comunele unde să se înființeze noile băi populare,

din suma de 50 mii lei, plus ce se va mai acorda și de prefectura județului.

În urma furtunii puternice ce s'a abătut în zilele trecute asupra comunei Vama (Satu Mare), a fost trântită o cantitate importantă de lemne, proprietatea comerciantului Ignat Iakobovits. Lemnele atinse de trântel s'au aprins.

**Prin înaltul Decret Regal Nr. 2795, din 8 Iulie 1937, d. judecător Ionel V. Sococ, de la judecătoria mixtă Târgu-Neamțu, a fost numit suplent la Tribunalul Timiș-Torontal, secția I-a în locul dlui Ican Rusalea, înaintat.**

## CLUJ

Autoritățile poliției au înaintat parchetului pe țărănul Măcăneanu Dănilă, originar din comuna Chendremal, jud. Cluj.

Acum câteva zile acest țărăn, care este un înțocat adventist, a provocat revolta țărănilor din câteva comune vecine, împotriva autorităților bisericesti, spunând că preoții sunt niște mincinoși și că el propăgandă adevărata credință.

Parcheanul tribunalului din Cluj i s'a înaintat un sezațional denunț îndreptat împotriva conducerii bisericii reformate din Ardeal.

În acest denunț se arată că conducerea acestei bisericii și-a cumpărat două imobile de raport în Budapesta și că s'ar fi săvârșit anumite nereguli cu prilejul acestor cumpărări.

Mihaila Gheorghe din comuna Măguri, venind cu un car de lemne la Cluj, boii din jug s'au speriat de o mașină. Ei au rupt jugul și au fugit printre oameni răsturnându-i pe cei pe cari i-au întâlnit în cale.

## Cinema CORSO Arad

Telefon: 2065

### Program dublu!

#### I.

**Avioanele morții**  
cu: Thelma Todd

#### II.

**Strengarii**  
După romanul a lui Molnar Francisc

Intrarea: Lei 15.—, 20.—

## Ultima senzație!

**Bateria**  
**GIF**  
**Galvanis.A.**  
Timișoara

## Cinema URANIA Arad

Telefon 12-32.  
5, 7.15 și 9.30

### Splendid. Program dublu!

**Misteriosul Mr. Wong**  
cu magistratul LUGOSI BELA.  
Un film împănăt cu pericole și prizonieri.

### „Orașul păcatelor”

cu impecabili artiști: Jeanette Macdonald și Clark Gable.  
Operă! Cabarețuri cu femei minunate! Caractere!

## Observațiuni și învățăminte din viața muzicală dela Arad

de Capit. în retr. Al. Cioculescu II.

Fără îndoială că observația dlui de 2 coruri de elită ce se află în a-precădinte dr. Stoinescu este întrucâtva justă relativ la abținerea intelectualilor arădani de a se înscrie în vre-o societate corală, ce face m'a frapat și pe mine cu atât mai mult, cu cât aceasta se întâmplă într'un oraș de graniță, de unde au pornit cele mai multe lupte naționale și unde orice mișcare trebuie privită prin prisma naționalismului. Impresia mea este totuși că intelectualii noștri evită societățile corale din alte cauze decât aceea că n'ar avea conștiința națională, ca lipsa de timp, comoditatea, lipsa de aptitudini, jena de a face parte dintr'un cor, dintr'o greșită idee ce au despre muzică, etc. Nu este însă mai puțin adevărat că dintr'un cor pot face parte și persoane cu un intelect ceva mai redus, deoarece condițiunile cari primează la selecționarea coristului în societate sunt vocea și situația morală a individului.

De asemenea este de dorit a se ști motivele pentru cari d. președinte dr. Stoinescu — după exemplul din Sombor — preconizează tot un singur cor de elită și la Arad, care este cu mult mai mare decât comuna Sombor, când — dacă dsa își amintește de concertul dat de soc. „Armonia” în luna Iunie 1933 la Lugoj — a fost primit

de 2 coruri de elită ce se află în același oraș, care este cât a treia parte din Arad. Necesitatea mai multor coruri bune la Aradul cu situația sa specială s'a observat de a-tătea ori, a dovedit-o chiar Soc. „Armonia”, care în mai multe rânduri s'a deplasat în alte părți în timpul diferitelor evenimente la Arad, când s'a cerut concursul Soc. „Doina Crișanei” și este recunoscută de toți ca o axiomă. De altfel soc. „Armonia” nici nu se poate lăuda că ar fi un cor de elită, deoa rece tot d. președinte dr. Stoinescu pare a se plânge de ignoranța intelectualității.

Ca și d. președinte dr. Stoinescu, găsesc că sunt de admirat frumoasele rezultate materiale la cari a ajuns corul din Sombor prin buna sa organizație și administrație. Din aceasta rezultă însă că veniturile aceluși cor nu s'au atribuit aproape în întregime la dirijor și subalterni cu familiile lor, cum s'a întâmplat la soc. „Armonia”, unde — mai înainte cu câțiva ani — din cei circa 60.000 lei anual dați de Ministerul Cultelor prin Consistoriu pentru corul Eparhiei și cei vreo 12.000 lei anual dați de Parohie pentru serviciile prestate de cor, se dădeau dlui Atanase 3000 lunar în calitate de dirijor.

## CENTRAL

Ora 9.30 seara  
In grădină:

AZI PREMIERĂ.

Cel mai formidabil film din anul aceasta a lui

**George Raft**

**Minciuna**

cu Ida Lupino și Dolores Costello

Select Telefon: 18-84  
Orele 5, 7-15 p. m.

AZI PREMIERĂ.

Cel mai formidabil film din anul aceasta a lui

**George Raft**

**Minciuna**

cu Ida Lupino și Dolores Costello

## Nouile premii ale revistei „Pentru Dv. Doamnă”

pe care cu mari sacrificii le oferă tuturor abonatelor absolut gratuit

Intrec cu mult cele de până acum

Revista PENTRU DV. DOAMNĂ a câștigat toate simpatia celor ce au citit-o devenind cea mai bună și sinceră prietenă a casei. După ultimele daruri: lețe de mașă



și covorașe direcțiunea revistei oferă

numai puțin de trei premii la un loc!

1. Un splendid milieul din olandină fină, artistic desenat ceput și cu tot materialul necesar pentru a fi terminat
  2. O garnitură de cafea neagră pictată cu acelaș milieul
  - 3-lea și cel mai senzațional, o poliță de asigurare de 10.000 lei dela Soc. de Asig. „Generală”. Această poliță va participa dela început la tragerea la sorți lunar așa abonații au șansa de a câștiga până la suma de 10.000.
- Cereți chiar astăzi gratuit un număr de probă cu prețurile dela administrația revistei „PENTRU DV. DOAMNĂ” București, Calea Victoriei 17.



## D. ministru Tiberiu Moșoiu în județul Bișor

ORADEA. — Fiind în inspecție, d. T. Moșoiu, subsecretar de stat la domeniul, a vizitat comuna Borod, însoțit de d. dr. Ion Picu Băncilă, prefectul județului Bișor, d. deputat Petru Fodor, primarul Municipiului Oradea, d. senator Gh. Păcălă, d. deputat Mangra și alții.

D. ministru Moșoiu, a fost primit de mii de cetățeni, între cari erau

și mulți din comunele din împrejurimi.

După verificarea gestiunilor comunelor, d. ministru Moșoiu a ascultat doleanțele țăranilor și pe cele juste le-a satisfăcut pe loc, ca în totdeauna, așa că populația a rămas adânc impresionată de grija cu care li s'au satisfăcut nevoile urgente.

## Un așezământ model: Spitalul de boli nervoase din Oradea

În capitala Bihariei, precum se știe, există un spital de boli nervoase, care este unul dintre cele mai măiestrit organizate, făcând cinste Orașului și preceptului său conducător, d. dr. Nicolae Rujdea, un om de suflet și un medic conștiincios, în înțelesul strict al cuvântului.

Păcat însă că, oficialitatea care ar avea obligația să aibă partea leului în susține-

rea acestui așezământ model și de așa covârșitoare importanță pentru regiunea în care este situat, strălucește ca întotdeauna, prin cea mai condamabilă absență, încât dacă acest spital n'ar avea în fruntea lui un om de talia directorului său, cine știe în ce hal ar ajunge, spre deosebire de acum, când se află într-o stare exemplară și tot mai înfloritoare.

## Spre o nouă etapă a vieții economice din Nord-Vestul Ardealului

**Camera de comerț și industrie din Satu-Mare între 15 August și 1 Septembrie va organiza un mare târg de mostre la care vor participa și Cehoslovacia și Ungaria**

SATU-MARE. — Pentru a înviora viața economică din Nordul Ardealului, precum și pentru faptul de a se putea expune toate produsele agricole, chimice, industriale, etc. din acest ținut, Camera de comerț și industrie din Satu-Mare va organiza în zilele de 15 August și 1 Septembrie, un mare târg de mostre, care va înlocui așa zisa „Luna Sătmăruului”. Pe lângă produsele românești, camera de comerț a mai intervenit și în Cehoslovacia și Ungaria, cerând sprijinul acestora. Din Cehoslovacia se anunță participarea întregii industrii din ținutul Transcarpatin precum și a câtorva mari firme din Praga și alte centre industriale. Deasemenea după intervenția camerei din Ungaria suntem în măsură să anunțăm participarea câtorva mari firme maghiare. Din Debrețin ne vine știrea că Camera de comerț de acolo a primit cu satisfacție invitația camerei de la Satu-Mare, de a participa la târgul de mostre de la noi.

Pentru reușita acestui târg camera din Satu-Mare a făcut diferite gratuități și reduceri expozanților, așa de exemplu: la cei din străinătate scutirea de viză, apoi reducerea de 50 și 75 procente pe CFR. Aceleași favoruri le acordă și participanților din România.

**Ce produse vor fi expuse**

Pot fi expuse toate produsele industriale, agricole, miniere, materii prime, etc. din țară și străinătate. Sunt admiși ca expozanți producătorii și comercianții din țară și străinătate, direct sau prin reprezentanții lor. Participarea la expoziție se va anunța prin buletinul de participare, făcută prin formule speciale de cameră. Odată cu declarația de partici-

# O vizită la Spitalul Central din Arad

Capela spitalului. — La Secția radiologică. — Declarațiile dlui director dr. Ioan Moldovanu. — O scurtă convorbire cu d. dr. Ion Virgil Bologa, medic-primar

III.

Continuând ancheta noastră la Spitalul Central din Arad — urma ca azi să scriem despre secția de ochi — condusă de d. dr. Iuliu Chindler. Din motive independente de voința noastră — acest reportaj va fi publicat în numărul viitor.

La spitalul din Arad — acolo unde omul simte mai mult nevoia apropiării de Tatăl ceresc, o capelă încăpătoare este mângâierea pentru toți suferinzi. Credința îl îmbărbătează și le întărește speranța, având aproape casa lui Dumnezeu. În fiecare Duminică, părințele protopop Simion Stana învoacă harul divin pentru fiii lui Dum-

nezeu internați în spital. Cîinele trage clopotul capelei. Sunetele melancolice vestesc ziua Domnului, în mijlocul bolnavilor.

Slujba religioasă se săvârșește într-o atmosferă pioasă și de adâncă tăcere. Bolnavii sunt îmbrăcați în halatele obișnuite. În această casă de rugăciune nu se cere un protocol deosebit. Când rugăciunea s'a terminat, bolnavii pleacă în aceeași mare tăcere din timpul slujbei. Fiecare se duce la secția lui. Urmează masa de Duminică.

Capela spitalului are o menire aleasă alături de știința medicală. Sufletele au nevoie de o înălțare spirituală deosebită.

## Declarațiile dlui director dr. Ioan Moldovanu

Trecând prin curtea spitalului, l-am întâlnit pe d. dr. Ioan Moldovanu, distinsul chirurg și director al spitalului. Era angajat într-o lungă discuție cu o femeie, probabil bolnavă sau din serviciul instituției.

După ce m'am prezentat, și-a exprimat satisfacția față de ancheta deschisă de noi, pentru cunoașterea stării sanitare a județului Arad.

D. director dr. Ioan Moldovanu mi-a vorbit despre necesitatea unei campanii generale pentru cunoașterea stării sănătății poporului român, într'un moment hotărâtor ca acesta pentru neamul nostru. Mi-a arătat un teanc de ziare — cari au deschis o vastă anchetă în lumea medicală.

Cu o amabilitate extrem de binevoitoare — cu care tratează pe toată lumea, mi-a vorbit apoi despre colaboratorii săi dela spital. Pentru fiecare medic a avut cuvinte elogioase. În continuare, mi-a mărturisit unele planuri de viitor, intenționând să plădească o nouă aripă la spital, unde să instaleze o bucătărie model și alte dependențe necesare. Tot acolo urmează să deschidă săli speciale pentru primirea bolnavilor, când aceștia se prezintă la spital. Pe de altă parte, dorește să ridice încă un etaj secției chirurgicale; cea mai vastă dintre secții.

Planurile și devizele au fost înaintate la București și dsa speră ca în colaborare cu d. prof. univ. dr. Dumitrie Manolescu, deputat de Arad, și cu concursul dlor parlamentari și dlui prefect al Aradului — să ducă la bun sfârșit aceste frumoase intenții.

Ii dorim sincer să reușească neîntârziat. Interesele sănătății publice o cer aceasta.

## La secția radiologică

Pe d. dr. Ion Virgil Bologa, simpaticul și eminentul prim medic al acestei secții importante, l-am găsit examinând o radiografie, cu mâna unui țăran. Toate încheeturile mâinii se vedeau perfect, chiar și de ochiul unui profan. Dar tânărul medic — radiolog nu avea în juru-i această singură radiografie, ci o serie întreagă. Pe masă și gea muri, am văzut plămâni, părți din scheletul osos și alte diferite fotografii, foarte recente. Este urmarea unei neconținente activități a secției.

Printre aceste radiografii, zăresc efigia savantului Conrad W. Röntgen, născut în 1845, celebrul descoperitor al razelor X, cu ajutorul

cărora se pot vedea corpurile opace. În două trei locuri, fotografia genialului Röntgen strălucește pe pereți. E semnul cultului ce îl poartă doctorul I. V. Bologa.

## Cum este organizată secția

Lângă biroul său, îmi arată un aparat electric Pantostat, și altele două speciale, lângă un fel de pat. Este secția de fizioterapie. Aici se face tratamentul bolilor cronice cu raze diatermice și quarz. Cu un alt aparat special sunt tratate cazurile de boli nervoase.

La secția radiologică, d. dr. I. V. Bologa îmi arată trei aparate mari și cele mai moderne: radiografie, radioscopie și radioterapie (pentru cancer). Medicul primar le manevrează cu măiestrie și par'că le mângâie. I-au adus atâtea succese în carieră.

Îmi aduc aminte că, la aparatul radioscopie am fost odată examinat chiar de dsa. În acei întinerici din sală — când mi-am văzut plămâni — m'au trecut fiori de moarte. Aveam impresia că dat tuberculoză în mine, dar când dsa mi-a spus că n'am nimic — era să-l iau în brațe. Și așa cred că se petrece cu toți cei ce trebuie să stea „drepti” — încorsetați de chingile aparatului. Ce bucurie pe ei — când le eliberează buletinul în care scrie că totul este în „regulă”...

Spitalul central a făcut mari sacrificii bănești când i-a dat concursul dlui dr. Ion Virgil Bologa să înființeze această secție, în anul 1930, căci până atunci spitalul avea doar un aparat Röntgen. A depus tot zelul ca să deschidă o secție modernă ca aceasta la spital.

Și astăzi se felițează și merită să fie felicitat pentru rezultatele obținute.

De altfel cifra medie de 2000 cazuri de consultare ce i-se prezintă anual — dovedesc aceste afirmațiuni.

La inaugurarea secției radiologice, în anul 1930, a participat cunos-

cutul profesor universitar dr. D. Negru, din Cluj, inspector radiologic pentru Ardeal. D. dr. Ion Virgil Bologa este unul dintre discipolii dlui prof. univ. dr. D. Negru.

Clienții de clasa III sunt consultați și tratați în mod gratuit. Cei de a doua plătesc taxe minimale, pentru suportarea marilor cheltuieli ale secției. Este o secție de lux a spitalului — acest laborator modern.

## O convorbire cu dl. dr. Ion Virgil Bologa

Medicul primar al secției mi-a acordat apoi o scurtă convorbire, pentru că numeroși clienți îl reclamează cu nerăbdare. N'a ezitat totuși să-mi vorbească despre utilitatea acestei secții. Mi-a și ținut o lecție de specialitate, din care — să spun drept — n'am prea priceput multe, mai ales când vorbea despre radioterapie și cancer.

Înainte de plecare mi-a declarat următoarele:

„Radiologia cuprinde așa numita anatomie „in vivo”. Tot ceea ce este în legătură cu funcțiunile organelor corpului — în mare parte se poate depista și diferenția: dela normal la patologic, cu ajutorul radioscopiei, cât și evidenția fazei din transformările patologice asupra organismului uman”.

„Amintind fazele patologice, în special cancerul — acesta este sigur remediabil prin tratamentul cu razele Röntgen X.”

„Ar fi deci de dorit ca toți acei nenorociți suferinzi de această plagă a omenirii — să aibă un grad mai avansat de conștiință și civilizație igienică ca să nu-și neglijeze oarecari dureri, cari la început par banale — ci în momentul apariției unei transformări în viața lor să se prezinte medicului, cât mai neîntârziat”.

„Este binecuvântată ideea propagandei medicale la sate, pentru a informa pe cei nevoiași despre pericolul ce-i poate amenința, din cauza neglijenței față de propria lor viață, care controlată din bună vreme — ne-ar ajuta ei înșiși să menținem cât mai ridicată starea sanitară a acestui județ!”...

Cu aceste declarații — m'am despărțit de d. dr. Ion Virgil Bologa.

(Va urma).

REPOTER

## I-a scăpat mâna în loba batozei de treerat

Fata Constantina Tudor Răceanu de 15 ani, din Curmătura, aflându-se la treerat, pe aria comunei, pe când băga snopi de grâu în batoză, din greșală a căpat mâna înăuntrul, în loba treerătoarei. Mâna i-a fost smulsă din umăr. Fiind isbită apoi cu capul de batoză, fata a rămas moartă pe loc.

## In grădina „EDEN”

Mâncări și băuturi excelente!  
Atmosferă plăcută. Prețuri eftine. — D A N S. — Deschis până în zori  
**Restaurantul A U E R**  
ARAD, Strada Cercetașilor 2. TELEFON 2179

**Mobile „GARAI” bune, eftine,**  
și cu înlesniri de plată la **moderne**  
„HALA DE MOBILE” Arad, Piața Avram Iancu No. 15.

## D. Dr. Ion Radu

medic primar, Arad, str. T. Vladimirescu No. 3 specialist de nas, gât și urechi, a plecat în concediu între 15 și 31 Iulie a. c.

Croitoria pentru domni MOSKOVITZ Arad, asortiment bogat

# PAGINA SPORTULUI

## Gloria și Amefa

**Divizionarele arădane își încep pregătirile în vederea campionatului de toamnă. — Lotul jucătorilor din care se vor forma echipele**

ARAD. — La 29 August, se redeschide cortina campionatului național, ceea ce înseamnă că peste cinci săptămâni, divizionarele vor începe activitatea oficială.

Cele două divizionare arădane, pentru a face o figură cât mai frumoasă în noua competiție, au hotărât începerea antrenamentului chiar din săptămâna aceasta. Ast-

fel de două, trei ori, săptămânal, pe arenele de pregătire, antrenorii vor depune eforturi intense ca să arunce în lupte o echipă bine pregătită, din toate punctele de vedere. Se va proceda la revizuirea cadrelor, astfel încât posturile din echipă să fie încredințate jucătorilor conștiințioși.

### Situația dela Gloria

Galben-albaștrii, nu prea strălucesc prin achiziții de mare preț, dealtfel ea și celelalte grupări. Dispun însă de un material bogat, din care, antrenorul va putea scoate o garnitură puternică. Dacă se pricepe însă...

Lotul din care va fi alcătuită echipa, constă din următorii echiperi: Theimler, Szomer, Lazăr, (dela Astra), Varișai, Volentir, Adoc, Lupș, Dobra, Faur, Baici, (?) Igna, Tudor, Chereșlădean, Fritz, Rohan, Mercea, Mărienut,

Zabb, Henegar, etc. Mai sunt în perspectivă de achiziționat, câțiva valoroși jucători, însă, până nu se stabilește dacă Crișana va fi retrogradată sau nu, conducerea refuză să dea lămuriri. Mai este vorba și de un centru, american, crescut într'un mare club din Brazilia, care de asemenea a intrat în vederile Gloriei.

Jucătorii cari au semnul întrebării, duc tratative a căror rezultat nu se cunoaște încă. Antrenamentul va înce-

pe după toate probabilitățile Miercuri, la care va lua parte întregul stat major al Gloriei, spre a supraveghea în deaproape mersul antrenamentului.

### Pe frontul roș-negrilor

La Amefa, iscusitul Kertész va începe Marți trierea materialului. Roș-negrii, mai mult ca sigur, vor utiliza și în noul campionat aceeași echipă, pentru că cu toții dețin o formă bună. Vor mai fi încercați și jucătorii de rezervă, cum este Belai, Gerold etc.

Conducerea Amefei așteaptă cu optimism începerea noului campionat în care speră să joace acelaș rol important ca și anul trecut.

Iată și echipa Amefei: Szadovski, Kovacs, Buibaș (?), Szurdi, Szabo, Szaniszo, Cucula, Leb, Perneki, Prasler, Bătrân. Rezerve: Dvorzsak, Fried, Gerold și Belai.

### Platko s'a dus...

## Venus are un nou antrenor, tot atât de bun ca și Platko

Tragedia Platko-Venus și-a trăit săptămâna trecută ultimele zile, căci conducerea negrilor a refuzat categoric să-l reprimească în calitatea avută. În consecință, Venus a angajat pe Ianosy, dela Ujpest, un antrenor tot atât de reputat ca și Platko, însă, — probabil — mai econom-

decât cel plecat. Ianosy a condus timp de un an de zile antrenamentul foștilor campioni maghiari, Ujpest, dând dovada de frumoase aptitudini. El sosește la 2 August în Capitală, la care dată va începe pregătirea negrilor în vederea noului campionat.

## Mica din Brad va juca un rol important în viitorul sezon

Printre puținele grupări provinciale, unde sportul se bucură de o dezvoltare destul de pronunțată, se găsește și Mica din Brad, pendinte de societatea auriferă cu acelaș nume. Această grupare activează în cadrele diviziei C, unde a făcut în sezonul trecut o figură frumoasă.

Pentru viitorul campionat Mica va rezerva o surpriză opiniei sportive, căci va prezenta în campionat o echipă puternică și în plus, bine pregătită. Acum trei săptămâni, conducerea Micei în frunte cu d. ing. Cornel Roman, a angajat un reputat antrenor din Austria, anume pe Undschuldt, care a fost și la Gloria câțiva vreme.

Undschuldt și-a început deja antrenamentul cu echipa, înregistrând în decurs de numai două săptămâni, ceace mulți antrenori nu sunt capabili să o facă în șase luni.

A redat jucătorilor o condiție fizică ireproșabilă și i-a învățat un stil de joc productiv.

## Înălțarea unei statuete, în amintirea axcurșionistilor clubului S. G. A. uciși de trăsnet

ARAD. — Acum trei săptămâni, turiștii societății sportive SGA au avut de suferit consecințele unei descărcări electrice în apropierea locului zis Livada, lângă Șiria, când trei dintre cei plecați în excursie și-au găsit moartea din cauza trăsnetului despre care am scris la timp.

Conducerea clubului a hotărât, în unanimitate, să ridice pe acel loc o frumoasă statueta, în semn

de pioasă amintire a celor răpuși de crunta moarte.

Statueta este formată din doi stâlpi din beton, iar în mijlocul lor se coboară o săgeată impresionantă înfățișând descărcarea electrică.

Inițiativa ridicării acestei statuete, a fost luată de d. primar dr. Romul Coțioiu, împreună cu conducerea clubului, în frunte cu d. dr. Aurel Botiș, președintele societății.

## Comunicat relativ la amânările de studii

I. Tinerii clasei 1938 însumați cu termen redus cari doresc a fi amânați de serviciul militar pentru continuarea de studii, vor depune sau trimite prin scrisoare recomandat la Cercul de Recrutare respectiv.

1. Până la 15 August inclusiv: O cerere timbrată care va cuprinde obligatoriu următoarele date:

Numele și pronumele, domiciliul tabil (unde va primi comunicările) data și locul nasterii, contingentul, Cercul de Recrutare, școala pentru care cere amânarea, localitatea unde se află acea școală, anul școlar în care este înscris.

Tânărul cari nu depun cererea până la data de 15 August, 1937 inclusiv, perd dreptul la amânare și vor fi încorporați la 1 Noembrie 1937.

II. Până la 31 Iulie ale anului următor celui care a depus cererea de amânare (adecă până la 31 Iulie 1938):

a) Un certificat unic de înscriere, frecvență și activitate școlară (după modelul trimis facultăților și academiilor din țară și atașatilor militari).

b) Declarațiile Model A și B și recipisa de plata taxei militare pe anul pentru care a cerut amânarea.

Tânărul cari nu depun aceste acte, vor fi încorporați la 1 Noembrie 1938.

II. Tânărul claselor mai vechi decât clasa 1938, cari au solicitat amânare de studii pentru anul 1936-1937, vor trebui să depună până la 31 Iulie 1937 aceteele prevăzute la punctul 2.

Cei ce nu le depun vor perde dreptul la amânare pentru viitor și vor fi încorporați la 1 Noembrie 1937.

Acești tineri, dacă nu împlinesc până la 1 Noembrie 1937, vârsta de 27 ani, iar medicinistii, veterinarii și farmaciștii 29 ani și mai au nevoie de amânare pentru continuarea de studii și pe anul 1937-1938, pentru a obține aceasta amânare, trebuie să depună sau să trimită recomandat Cercului de Recrutare respectiv:

1. Până la 15 August inclusiv: O cerere timbrată care va cuprinde obligatoriu următoarele date:

Numele și pronumele, domiciliul stabil (unde va primi comunicările) data și locul nasterii, contingentul, Cercul de Recrutare, școala, pentru care cere amânarea, localitatea unde e află acea școală, anul școlar în care e înscris.

Tinerii cari nu depun cererea de amânare până la data de 15 August 1937, inclusiv, perd dreptul la amânare și vor fi încorporați la 1 Noembrie 1937.

2. Până la 31 Iulie ale anului următor celui care a depus cererea de amânare (adecă la 31 Iulie 1938).

a) Un certificat unic de înscriere frecvență și activitate școlară, (după modelul trimis facultăților și academiilor din țară și atașatilor militari).

b) Declarațiile Model A și B și recipisa de plata taxei militare pe anul pentru care a cerut amânarea.

Cei ce nu depun cererea de amânare dela punctul 1, vor fi încorporați la 1 Noembrie 1937.

Cei ce depun cererea dela punctul 1, dar nu depun până la 31 Iulie 1938, aceteele dela punctul 2,

vor fi încorporați la 1 Noembrie 1938.

III. Certificatele de studii și cererile de amânare, trebuie depuse sau trimise numai la Cercurile de Recrutare.

Cele depuse la minister nu vor fi luate în considerare.

IV. Nu e vor lua în considerare pentru jutsificarea nedepunerii la timp a actelor, certificate medicale de boală, întrucât aceteele pot fi aduse la cerc, de ori ce persoană sau trimise recomandat prin poștă.

Cei cari depun aceteele la Cercul de Recrutare, vor cere să li se elibereze numărul de înregistrare, sau vor păstra recipisa dela poștă, în cazul când aceteele au fost trimise recomandat.

V. Aceste dispozițiuni privesc și sunt obligatorii și pentru tinerii cari studiază în străinătate.

Comandantul Cerc. Recr. Arad: Colonel C. EFTIMIU

## Primăria Municipiului Arad

Dos. Nr. 12534—1937.

### Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați, că Primăria Municipiului Arad,

**în ziua de 29 Iulie 1937 ora 11 a. m.**

va ține în biroul Serviciului Economic, camera nr. 59, licitațiune publică pentru a-provizionarea Uzinelor cu tuburi și piese din fontă pentru conducte de apă și cu diferite robinete din bronz și titinguri.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88—110 inclusiv din Legea Contabilității Publice Regulamentul O. C. L. și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitație vor face dovada că au firmă înscrisă, că nu se află în faliment și vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5 la sută din valoarea furniturii oferite, iar oferta se va face numai în conformitate cu caetele de sarcini cari pot fi văzute în fiecare zi dela ora 8—13 în localul Primăriei, Serv. Economic, ori la Uzinele Municipiului Arad, str. Mucius Scaevola 9—13.

Arad, la 22 Iunie 1937.

### Cartile

## Alexandru Dumas: „După douăzeci de ani”

După traducerea și tipărirea celor trei capodopere „Cei trei muscheterari” și „Vicentele de Bragelonne” — editura „Cugetarea” lansază în două volume „După douăzeci de ani”, în traducerea măaistră a scriitorului Al. Iacobescu, care precează în prefață:

„Sunt păguni cari pot rămâne în neclărit pentru ori ce vârstă. Tineretul în deosebi, la răspântiile inooclii, când ori ce carte i-ar cădea în mână e binevenită, fără să și dea seama dacă ea răspunde de neî chemări și dacă nu cumva prejudește mai mult decât să deosebi, are nevoie de această urașe răsfângere a neastâmpăratului omenesc, în tot ce a avut mai bun, mai înălțător, mai apăsător de dragostea de oameni și de Dumnezetre”...

Credința, jertfa, prietenia și gloria lumii, dintr'o anumită epocă cu figuri celebre, sunt adănc săpate în opera lui Al. Dumas.